

Ziemie polskie w Czechosłowacji które czekają na wyzwolenie

Dziś, gdy zostały już przyłączone do Polski dwa powiaty cieszyński i fryderycki Śląska Zaolzańskiego, myśl nasza biegnie do tych ziem polskich, które zostały jeszcze pod panowaniem czeskim i oczekują z utęsknieniem na chwilę wyzwolenia iłączenia z Macierzą.

A więc pozostał jeszcze do czasu ostatniego uregulowania spraw terytorialnych czesko-polskich, powiat fryderycki, który stał się jeszcze pod panowaniem czeskim i oczekują z utęsknieniem na chwilę wyzwolenia iłączenia z Macierzą.

Określone granice ziem polskiej, powiat fryderycki, który stał się jeszcze pod panowaniem czeskim i oczekują z utęsknieniem na chwilę wyzwolenia iłączenia z Macierzą.

Granice ziem polskiej, powiat fryderycki, który stał się jeszcze pod panowaniem czeskim i oczekują z utęsknieniem na chwilę wyzwolenia iłączenia z Macierzą.

Granice ziem polskiej, powiat fryderycki, który stał się jeszcze pod panowaniem czeskim i oczekują z utęsknieniem na chwilę wyzwolenia iłączenia z Macierzą.

beenie część żupy św. Marcina Turzańskiego, obejmuje następujące gminy: gminę miejską Czaen, od której cały okręg wziął swą nazwę, oraz gminy wiejskie: Horzelice, Czerne, Świerczyno, Oszczawica, Skallite, Wysoka, Oleśna, Staszów z przysiółkami, Maków, Rakowa i Tużówka.

Przez okręg czadecki przechodzi ważna linia kolejowa Bogumin — Koszyce, oraz dwie drogi w stronę Makowa i w stronę Zwardonia, leżącego już na terytorium Polski.

Dalszy obszar polski w Czechosłowacji, jest to Górna Orawa, która klinem wchodzi w Polskę; granica północna, zachodnia i wschodnia Górnej Orawy, to granice Rzeczypospolitej Polskiej, a mianowicie woj. krakowski. Od południa obszar polski Górnej Orawy graniczy z pozostałymi częściami Górnej Orawy, zamieszkałej przez ludność słowacką.

Górna Orawa obejmowała 2018 km. kw., część jej jednak, obejmująca 15 gmin, została w roku 1920 przyłączona do Polski, w granicach Czechosłowacji znajdują się obecnie 39 gmin, w tym 9 gmin zamieszkałych przez ludność polską. Są to gminy: Herduka, Mutne, Benedyktów, Nowoty, Wesole, Sichelne, Półgóra, Rabeza i Rapczyca. Całość Górnej Orawy, należącej dziś do Czechosłowacji, posiadała ludność w wysokości 44.362, według

spisu z 1910 roku, część polską liczyła 14.255 ludności.

Przez Górą Orawę przepływa Biała i Czarna Orawa.

Górna Orawa przecina linia kolejowa Twardoszyń — Nowy Targ.

Wreszcie ostatni obszar, zamieszkały przez Polaków, to Spisz. Jest to również wysoko położona kotlina górską. Obszar całego Spisza wynosi 3.668 km. kw. ludność według spisu 1910 r. wynosiła 176.500. Nieznaczna część Spiszu została przyłączona do Polski w 1920 roku. Jest to część

dawnego obwodu sądowego w Stariej Wai Spiskiej, zamieszkała wówczas przez 10.683 osoby.

Obecnie 22 gminy, mające większość polską, a stanowiące część dawnych obwodów sądowych. Stara wieś Spiska, Lubowia i Koźmar, należy do Czechosłowacji. Gminy mające większość polską, zamieszkałe są przez 11.683 osoby. Obszar ten przylega do granicy Polski. Jest to dorzecze Dunajca i Popradu.

O tym, że te polskie ziemie czekają dziś chwili wyzwolenia, musimy wszyscy pamiętać.

Kraków otrzyma hurtownię kolonialno spożywczą

Z prawdziwą radością należy powitać fakt powstania na terenie Krakowa hurtowni kupców polskich. Potrzeba założeń w Krakowie hurtowni, która nie ograniczała się do sprzedaży pewnych artykułów, ale obejmowała swym zakresem wszystkie artykuły kolonialno — spożywcze krajowe i importowe, mając zasięg na cały Kraków i jego okolice, nie ulegała żadnym wątpliwościom. Na ten temat odbyło się szereg dyskusji i narad. Do szybszego zrealizowania tych zamiarów przyczyniła się nie mało kampania

przewodzona przez tygodnik „Kupiec Polski”, organ Krakowskiej i Lwowskiej Kongregacji Kupieckiej.

Powstanie tej placówki jest niewątpliwie dużym krokiem naprzód w realizacji planu budowy hurtu polskiego na terenach objętych działalnością K. K. K.

Dlaczego?

„Kurier Poznański” donosi: Na uroczystości w związku z przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego prezes „Ozonu” w Lipnie apelował do patriotyzmu i ofiarności zebranych. Wtem ktoś z publiczności krzyknął: „A dlaczego pan, jak się miało ku wojnie, wycofał z K. K. O. 10 tysięcy złotych?”

Zmarł

plk. Bełina-Prażmowski

RZYM, 18. 10. W czwartek o godz. 11 przed południem zmarł w weneckim pułku Belina — Prażmowski, były dowódca 1 pułku ułanów legionów i b. wojewoda lwowski i krakowski.

W PIOTRKOWIE KUJAW.

zaprenumerować „ABC” można u p. Edwarda Pusza, ul. 3-go Maja (kiosk).

ABC sportowe

Przedostatnia niedziela ligowa Rywalizacja Warty i Cracovii w walce o wicemistrzostwo Ligi

Sezon piłkarski dobiega końca, zostały nam jeszcze tylko dwie „niedzieli ligowe”. W najbliższą niedzielę, dn. 16 bm. zobaczymy w Warszawie mecz Polonia — Warta, w Krakowie Cracovia — Pogoń, w Łodzi LKS — Warszawa, w Chorzowie AKS — Wisła, w Wilnie Smigły — Ruch.

Spotkania te nie zmieniają sytuacji na czele i na końcu. Ruch jest prawie pewnym mistrzem, a LKS i Smigły opuszczają naszą ekstraklasę (teoretycznie „Smigły” może zostać w Lidze po wygraniu obu pozostałych meczów 9:0 z tym, że Pogoń ze swojej strony nie zdołać już ani jednego punktu). Pozostałe więc mecze decydują tylko o tytule wicemistrza Ligi.

Na tytuł ten mają największą ochotę zeszłoroczny mistrz Cracovia i znajdująca się na drugim miejscu tabeli Warta, przyczem Cracovia pomimo posiadania o jeden punkt mniej ma większe szanse, gdyż gra jeszcze trzy mecze. Warta natomiast ma już tylko dwa mecze i w razie najgorszego posłżgnięcia się Cracovii utrzyma się na swojej pozycji, tym bardziej że gra z Cracovią w Poznaniu.

Cracovia gra jeszcze z Warszawą i u siebie z Polonią i Pogonią.

W meczu warszawskim zdecydowa-

SYLWETKI I ZDARZENIA

Dr. Franciszek Chwałkowski następca Benesza i Krofty

Wśród wydarzeń rozgrywających się dokoła Czechosłowacji stosunkowo nie wiele rozgłosu i zainteresowania wzbudziła postać nowego czeskiego ministra spraw zagranicznych dr. Franciszka Chwałkowskiego, który zastąpił zadowolonego w gmachu czeskiego „Auswärtiges Amtu” dr. Kroftę. Tymczasem dr. Chwałkowski nie jest wcale postacią drugoplanową. Wiele danych każe przypuszczać, że przy budowaniu nowej linii politycznej Czechosłowacji może on odegrać rolę pierwszoplanową.

Franciszek Chwałkowski urodził się w roku 1885 w jednym z małych miasteczek pod Pragę. W Pradze kończył gimnazjum i Uniwersytet, a następnie w latach 1909 — 1910 studiował w Wyższej Szkole Handlowej w Londynie.

Siadłemu wielu swych pobratymów młody dr. Chwałkowski, wybrał karierę urzędniczą w szeregach c. i. k. austriackiej biurokracji. Jako praktykant sądowy (coś na kształt dzisiejszego aplikanta), pracował kolejno w Pradze, Krakowie i Bolzano. Do Krakowa powrócił następnie jeszcze w latach 1913 — 1914, jako urzędnik czeskiego, fortyfikowanego wówczas przez Austriaków „Żwiwnobanku”.

Lata 1919 — 1920 Franciszek Chwałkowski spędził początkowo na stanowisku osobistego sekretarza ministra rządu praskiego Svehli, a następnie, jako referent parlamentarny narodowego zgromadzenia rewolucyjnego. Przez okres następnych dwóch lat inauguruje swoją karierę dyplomatyczną, jako szef sekcji politycznej min. spraw zagranicznych skąd przechodził już bezpo-

średnio na palcówkę dypl. w Teki (1921 — 1923).

Następne dwa lata spędził w Wazyngtonie, a roku 1925 zostaje przeniesiony na placówkę berlińską znowu na okres dwu lat. Zaczyna się w życiu Chwałkowskiego okres, który, jak mówią, wywarł decydujący wpływ, na poglądy dzisiejszego sternika polityki zagranicznej w Czechosłowacji. Na gruncie berlińskim Chwałkowski nawiązuje szerokie stosunki w kręgach niemieckich, zwłaszcza w tak zw. centrum i wśród późniejszej grupy von Papena.

Z Berlina zostaje przeniesiony na drugi koniec osi — do Rzymu. Sześć lat pobytu w wiecznym mieście zbliżyło Chwałkowskiego do wielu kół włoskich. Gdy opuszczał obecnie Rzym, dwa dni musiał poświęcić na składanie pożegnalnych wizyt, odwiedzając na dłuższej rozmowie szefa rządu Mussoliniego i ministra Galeano Ciano.

Dokąd zaprowadzi Czechosłowację dr. Chwałkowski? — oto pytanie, które stawiają sobie obecnie nie tylko koła dziennikarskie i polityczne w Pradze, lecz również politycy wielu innych stolic Europy. Czy pogłoski o zbliżeniu czesko — niemieckim, którego zwolennikiem ma być dr. Chwałkowski, znajdują potwierdzenie w jego działalności? — oto następne pytanie.

Trudno jest dać na nie zdecydowaną odpowiedź. Pewne wskazówki co najwyżej nasunąć się mogą, gdy przypomnimy pobyt dr. Chwałkowskiego w Berlinie, a ostatnio w Rzymie.

Robotnicy zawiesili krzyże w salach fabrycznych

ŁÓDŹ, 12. 10. (tel. wł. „ABC”). Podniosła uroczystość odbyła się w zakładach Biedermanna w Łodzi.

Z okazji poświęcenia sztandaru robotniczego ogniska Akcji Katolickiej, zebrały się liczne rzesze robotników — katolików, którzy po uroczystości poświęcenia sztandaru własnoręcznie zawiesili na wszystkich salach fabrycznych krzyże.

Akcja Katolicka w fabryce Bie-

dermanna rozwija się żywiołowo, prowadząc pracę kulturalną — oświatową, społeczną, sportową i t. p., — przyczyniając w swych szeregach znaczną część pracowników tej firmy.

Uroczystość poświęcenia sztandaru odbyła się w niezwykle podniosłym nastroju, świadcząc o potęgających się uczuciach katolickich i narodowych wśród polskich robotników.

Pożar dworca w Poznaniu

POZNAN, 13. 10. W środę nad ranem na terenie dworca towarowego w Poznaniu wybuchł groźny pożar. Ogień powstał w drewnianej szopie, w której mieści się wytwórnia waty firmy Szulczerzyński. Płomienie objęły cały budynek. Przybyła na miejsce straż pożarna skierowała wy-

siłki na uratowanie sąsiednich budynków, które ocalono. Spłonęły tylko części dachu. Przyczyną pożaru było krótkie spięcie, albo zaproszenie ognia z żelaznego pieca. Szopa, w której powstał ogień, spłonęła niemal doszczętnie wraz z maszynami i na rzędziami.

RADIO

PIĄTEK
13.30 Piesni „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.35 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka. 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół. 11.20 Utwory operetkowe. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 15.00 „Na srebrnym świecie”. 15.20 Poradnik sportowy. 15.30 Muzyka. 16.00 Wiadomości gospodarcze. 16.35 Rozmowa z chórzystą. 16.50 Piesni polskie. 16.55 „Instytut społeczny u ryb”. 17.00 Miniatury kameralne. 17.45 Skrzynka techniczna. 18.00 Audycja dla wsi. 18.20 Teatr Wyobraźni. 19.30 Koncert popowy. 20.35 Dziennik wieczorny. 21.00 Chór Polskiego Radia. 21.15 Transmisja z Filharmonii. 22.30 Literatura a władza polityczna. 22.55 „Przegląd prasy”. 23.05 Wiadomości z Polski (w języku obcym).

NAJCIKAWSZE AUDYJO
16.30 Piesni polskie.
17.00 Miniatury kameralne.
18.30 „Teoria Einsteina” — słuchowisko.
21.15 Koncert symfoniczny.
22.30 „Literatura a władza polityczna ZSRR”.

SOBOTA DN. 13. 10.
6.30 Piesni „Kiedy ranne wstają zorze”.
6.35 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 7.45 Gimnastyka. 8.00 Audycja dla szkół.
11.00 „Śpiewające piosenki”. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci. 15.30 Muzyka obywatelska. 16.00 Wiadomości gospodarcze. 16.15 Kronika literacka. 16.35 Recital fortepianowy. 17.00 Reportaż. 17.20 Audycja muzyczna. 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Audycja dla Polaków za granicą. 19.30 Koncert rozrywkowy. 20.35 Dziennik wieczorny. 21.00 Muzyka lekka. 22.55 „Przegląd prasy”. 23.05 Wiadomości z Polski. 23.15 Piosenki. 23.35 Muzyka taneczna (płyty).

NAJCIKAWSZE AUDYJO
16.30 Recital fortep. Zbigniewa Drzewieckiego.
17.00 „Stare i nowe Chiny” — reportaż.
21.00 Muzyka lekka i taneczna.

WARSZAWA II.
14.00 Zespół salonowy Stefana Rachonia. 15.00 Suty — koncert popularny. 15.45 Tworczosć Chopina. 16.40 Wiadomości sportowe. 16.45 Para informacji. 16.50 Kącik solistów. 17.10 Pogawędka gospodarcza. 17.25 Życie kulturalne i literackie. 17.30 Program na jutro. 17.40 Muzyka taneczna. 21.00 Recital śpiewaczy. 21.25 „Banka o żelaznym wilku”. 21.40 Muzyka taneczna. 22.00 Drobne utwory.

STACJE BRÓTKOŁAWE
24.00 Zapowiedź stacji. 0.05 „Opowieści o Chopinie”. 0.50 Dziennik w języku polskim i angielskim. 1.00 Omówienie programu na tydzień przyszły. 1.05 Melodie.

—XOX—

Notowania giełd warszawskich

GIĘŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Holandia 289.95, Bruksela 90.30, Londyn 25.25, Nowy Jork 5.32 i 7/8, Nowy Jork (kabel) 5.33, Oslo 126.75, Paryż 14.15, Praga 18.28, Sztokholm 120.10, Zurich 120.35.

Pożyczki: 3 proc. prem. inwestycyjna I em. 83.75, II em. 84.50; 3 proc. prem. inwestycyjna ser. I em. 92.50 — 92.75, II em. 94.50; dolarówka 42.85; 4 proc. konsolidacyjna 66.75; 4 i pół proc. wewn. państw. 65.88 (po 100 zł) 65.63; 5 proc. konwersyjna 69.00.

Listy zastawne: 8 proc. ziemskie do jarowe gwar. kupon 73.95;

4 i pół proc. ziemskie seria V 63.75; 4 i pół proc. ziemskie Tow. kred. w Lwowie 64.00; 5 proc. Warszawy (1933 r.) 74.25 — 74.50, (1.000 zł) 74.00 (1936 r.) 71.50 — 71.25.

Akcje: Bank Polski 126.00; Warsz.

Tow. Fabr. Cukr. 38.00 — 38.50 — 38.00; Wegiel 35.63 — 35.75; Modrzew. 21.50 — 21.35; Starachowice 44.25 — 44.40; Żyrardów 61.50.

GIĘŁDA ZBOŻOWA

Pszenica jednolitka 20.50 — 21.00; żyto 14.75 — 15.25, jęczmień 15.25 — 15.75; owies I st. 15.75 — 16.50, gryka 17.25 — 17.75 proso 16.00 — 17.00; jęczmak ozimy 43.50 — 44.00; groch polny 24.50 — 26.50; mąka pszen. na gat. I 39.50 — 42.50, gat. II 30.50 — 32.50; żytnia gat. I 25.25 — 26.00, gat. II 15.00 — 15.50; żytnia „azowa” 19.00 — 19.50; otreby pszenne grube 10.75 — 11.25; średnie 10.00 — 10.50; maki 10.00 — 10.50, żytnie 8.50 — 9.00; makiuchy lne 19.60 — 20.00; makiuchy rzepak 12.75 — 13.25; struszojow 23.25 — 23.75; siano prasowane 7.50 — 8.00, słoma prasowana 4.75 — 5.25.

Wiadomości gospodarcze

WAŻNOŚĆ KONTYGENTU PRZYWOZOWEGO NA ROSLINY ŻYWE

Jak nas informują, kontyngent przywozowy na rośliny żywe z Holandii jest ważny w okresie od 1-go października do 1-go listopada b. r. przeto Zw. Pol. Zrzeszeń Ogrodn. rozpoczyna tylko te podania dowozowe, które wpłyną przed 25 października br.

ZAJAZD PLANTATORÓW TYTONIU
W Monastyrkach odbył się zjazd plantatorów tytoniu okręgu Monastyrzyskiego z udziałem wiceprezesa centralnego związku plantatorów tytoniu. Uchwalono przystąpić do Banku Spółdzielczego Związku Plantatorów Tytoniu w Warszawie. Ponadto postanowiono zorganizować spółdzielnię handlową w Buczaczu, która będzie zaopatrywała plantatorów w materiały konieczne do uprawy tytoniu.

EKSPORT WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH Z OKRĘGU BIELSKIEGO

Według danych Zrzeszenia Eksportu Przemysłu Włókienniczego w Białym, eksport wyrobów włókienniczych z ośrodka przemysłowego bielskiego dał za miesiąc wrzesień 436.389 zł. W szczególności osiągnięto za tkaniny wełniane 194.071 zł., za przedgi 69.431 zł., za tkaniny bawełniane 30.434 zł., za płótno żaglowe 29.765 zł., za materiały półwełniane 12.399 zł., za wyroby jutowe 12.087 zł., za tkaniny lne 8.157 zł., za wyroby konop-

ne 7.286 zł. Eksport z okręgu bielskiego za 9 miesięcy r. b. dał w sumie 9.916.391 złotych.

PRZELADUNEK ZBOŻA W PORCIE GDAŃSKIM

Przeladunek zboża polskiego w porcie gdańskim odbył się w ostatnich dniach. W porcie gdańskim, gdzie nadchodzi coraz to nowe partie zboża wre gorączkowa praca. Do ożywienia przyczyniła się wielka tranzakcja polsko — niemiecka, bowiem Rzesza zakupiła 17.000 ton polskiego zboża, które załaduje się w Gdańsku.

NOWY NACZELNIK WYDZ. KREDYTU ZAGR. W MIN. SKARB.

Dotychczasowy radca finansowy przy ambasadzie R. P. w Paryżu, Wacław Mohl, mianowany został z dniem 1-go października naczelnikiem wydziału kredytu zagranicznego w Departamencie Obrótu Pieniężnego Min. Skarbu. Nowomianowany naczelnik wydziału powrócił już do Warszawy i objął urzędowanie.

PROTESTY WEKSLI

Statystyka protestów wekslowych za okres pierwszych 8 miesięcy bm. wykazuje wzrost ilościowy z 1,115 tysięcy do 1,881 tysięcy. Jednocześnie suma weksli zaprotestowanych wzrosła ze 186 mln. zł. do 162 mln. zł.

Występ Jeannette MacDonald i Nelsona Eddy

Dziś Zachód był w kinematografii zawsze terenem walk, porachunków i zbrodni. Filmy amerykańskie stworzyły już legendę siły, odwagi i bezwzględności. „Oprawy” nuczyciela stanowiący zwykłe strąsy. Koniec zawsze oznaczał — śmierć — mroźny wymiar sprawiedliwości dla ludzi nieuczynających prawa. A przecież niezawodne człowiek, który naraził się prawu kończy tragicznie. Bywa często że sam pod wpływem wspomnień dzieciństwa lub miłości staje się znów prawym członkiem społeczeństwa. Bez więcej pogody będzie posiadać film, kończący się nawróceniem bandyty — jeśli zaś bandyta jest Nelson Eddy, a ta, która wyrwa jego ze świata przeszłości Jeannette Mac Donald — o-

braz taki przedstawia tyle uroku i piękna, że bez zła przystaniemy na „złagodzone” obyczaje mściwej Katalonii. Ta śpiewająca para posiadająca skądinąd niezwykle zdolności aktorskie — dowodzi w swym filmie „Złotowłosa”, że w każdej roli potrafi wnieść się ponad poziom banalności. Poszczególne etapy ich wspólnej gry „Rose Marie”, „Gdy kwitła bzy” i teraz „Złotowłosa”, stały się zarazem etapami wzrostu popularności. Melodie, śpiewane przez groźnego bandytę Rameraz i słodką Mary znów obiegają całą Warszawę, podobnie jak piosenki z poprzednich filmów „Zanetti” i jej partnera były na ustach wszystkich. Film „Złotowłosa” — wyświecła kino „Roma”.